

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Poročilo o izvajanju 9. člena Direktive 79/409/EGS v letu 2008

Republika Slovenija

Julij 2010

Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic

Izvajanje v obdobju 1.1.2008 to 31.12.2008

Država članica: Slovenija

Polno ime ustanove: Ministrstvo za okolje in prostor

Ime in priimek vodje institucije: dr. Roko Žarnić, Minister

Član Odbora ORNIS: Andrej Bibič

Poštni naslov:

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: : (+386) 1 47 87 400

Faks: : (+386) 1 47 87 422

Poročilo je bilo pripravljeno s strani **Ministrstva za okolje in prostor** na osnovi prispevkov Agencije RS za okolje.

Kazalo

1. Vrste, ki so predmet odstopanj od določil Direktive o pticah (1., 5. & 7. člen)	4
2. Odstopanja od določil 5., 6., 7. in 8. člena	4
3. Model poročanja v skladu z 9.členom Direktive 79/409/EEC – odstopanja dovoljena s strani Republike Slovenije	5

1. Vrste, ki so predmet odstopanj od določil Direktive o pticah (1., 5. & 7. člen)

V skladu z 9. členom Direktive o pticah države članice urejajo odstopanja od določb 5. člena v primerih splošnega sistema varstva vseh vrst ptic iz 1. člena, z izjemo vrst, določenih na osnovi 7. člena.

Direktiva se nanaša na ohranjanje vseh prosto živečih ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic. V tej definiciji je vključen teritorij celotne Republike Slovenije, na katerem je bilo do leta 2001 zabeleženih 375 vrst prosto živečih ptic (Božič 2001¹) oz. 369 vrst brez namerno spuščениh vrst oziroma ubežnic, ki imajo v državi gnezdečo populacijo (kategorija C; sem spadajo tudi vrste iz kategorije C iz drugih držav) oz. negnezdečih vrst, ki nedvomno izvirajo iz ujetništva (kategorija E). Po letu 2001 je bilo opaženih še 9 novih vrst.

Od naštetih jih vrst je 6 vrst predmet lova v skladu z določili 7. člena Direktive. Odstopanja se tako nanašajo na preostale vrste.

2. Odstopanja od določil 5., 6., 7. in 8. člena

Poročilo je pripravljeno v skladu z modelom poročanja, ki ga je pripravila Evropska komisija in vključuje dovoljenje za odvzem iz narave in vznemirjanje osebkov vrste veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*), ki je izdano ob upoštevanju naravne dinamike pojavljanje te vrste v Sloveniji, ne glede na obdobje poročanja. Dovoljen je odvzem iz narave do maja 2008 (v dovoljenju izdanem leta 2007 in sporočenem v poročilu za leto 2007) in nato v dovoljenju izdanem v letu 2008 od septembra 2008 do februarja 2009 in število osebkov v dovoljenem odvzemu se nanaša obakrat na celotno sezono.

¹ http://www.dlib.si/documents/znanstveni_clanki/acrocephalus/pdf/URN_NBN_SI_doc-3WWMCNAQ.pdf

3. Model poročanja v skladu z 9.členom Direktive 79/409/EEC – odstopanja dovoljena s strani Republike Slovenije

1) Razlogi za odvzem (9.1 a do c),

1.1. Razlog za odvzem iz narave in vznemirjanje zavarovane vrste je varstvo sladkovodnih vrst rib (Pisces).

1.2. Razlog za vznemirjanje zavarovanih vrst je znanstveno raziskovanje.

1.3. Razlog za posedovanje v naravi najdenega poginulega osebka je zbiranje eksponatov za izobraževalne namene.

1.4. Razlog za zadrževanje v ujetništvu živih osebkov zavarovanih vrst ptic je pomoč živalim, ki po oskrbi v zatočišču za prostoživeče živali niso več sposobne preživeti v naravi.

2) obravnavane vrste,

2.1. Dovoljen je bil odvzem iz narave in vznemirjanje osebkov vrste veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*).

2.2. Dovoljeno je bilo ujetje, vznemirjanje in začasen odvzem iz narave živih osebkov zavarovanih vrst ptic (Aves).

2.3. Dovoljenja so bila izdana za osebke naslednjih vrst: divji petelin (*Tetrao urogallus*), pegasta sova (*Tyto alba*), navadna kanja (*Buteo buteo*), skobec (*Accipiter nisus*), poljska jerebica (*Perdix perdix*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), mala uharica (*Asio otus*), lišček (*Carduelis carduelis*), navadna postovka (*Falco tinnunculus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), bela pastirica (*Motacilla alba*), kmečka lastovka (*Hirundo rustica*), skalna lastovka (*Ptyonoprogne rupestris*), menišček (*Parus ater*), kovaček (*Phylloscopus trochilus*), siva penica (*Sylvia communis*), stržek (*Troglodytes troglodytes*), vrbja listnica (*Phylloscopus collybita*), pinoža (*Fringilla montifringilla*) in rumenoglavi kraljiček (*Regulus regulus*).

2.4. Dovoljenja so bila izdana za zadrževanje v ujetništvu naslednjih vrst: prepelica (*Coturnix coturnix*), labod grbec (*Cygnus olor*), kavka (*Corvus monedula*) in bela štoklja (*Ciconia ciconia*).

3) v primeru 9.1.c, število obravnavanih osebkov,

3.1. Dovoljen je bil odvzem iz narave z odstrelom stopetnajst (115) osebkov vrste veliki kormoran.

3.2. Število živih osebkov, ki jih je bilo dovoljeno ujeti, vznemirjati in začasno odvzeti iz narave ni bilo omejeno.

3.3. Dovoljeno je bilo posedovanje po enega (1) mrtvega osebka naslednjih vrst: divji petelin, pegasta sova, skobec, poljska jerebica, črna štoklja, mala uharica, lišček, navadna postovka, črna žolna, bela pastirica, kmečka lastovka, skalna lastovka, menišček, kovaček, siva penica, stržek, vrbja listnica, pinoža in rumenoglavi kraljiček ter dva (2) osebka vrste navadna kanja in menišček.

3.4. Dovoljeno je bilo zadrževanje v ujetništvu dveh (2) osebkov vrste prepelica, treh (3) osebkov vrste labod grbec, enega (1) osebkov vrste kavka in dveh (2) osebkov vrste bela štorolja.

4) sredstva, naprave ali načini, dovoljeni za ujetje ali ubitje,

4.1. Odvzem iz narave z odstrelom je bil dovoljen z orožjem, ki ga predpisuje zakonodaja s področja divjadi in lovstva – lovsko orožje z naboji s šibrami. Vznemirjanje je bilo dovoljeno s strašilnimi pištolami, plinskimi topovi, raketami, petardami ali laserji.

4.2. Ujetje je bilo dovoljeno z uporabo standardnih in mednarodno priznanih metod lova ptic.

5) pogoji tveganja ter krajevne in časovne okoliščine, v katerih se ta odstopanja lahko odobrijo

5.1. Odvzem iz narave in vznemirjanje je bilo dovoljeno iz v naprej določenih točk, in sicer takrat, ko kormorani letijo od prenočišča proti kraju hranjenja oziroma proti odvrčalnim točkam. Dovoljenje je bilo tudi časovno omejeno – od 15. 09. 2008 do 28. 2. 2009 je bil dovoljen odstrel, od 15. 9. 2008 do 31. 5. 2009 je bilo dovoljeno vznemirjanje. Prepovedan je bil odvzem živali iz narave in vznemirjanje na akumulacijah rek. Število odvzetih osebkov kormoranov iz narave na posameznem odseku, kjer so se izvajali odvzemi iz narave, ni smelo presežati 5% prisotne lokalne populacije. V primeru prisotnosti večjega števila prezimujočih osebkov drugih vrst ptic na odsekih, kjer je bilo dovoljeno kormorane vznemirjati oziroma odvzemati iz narave, niso bili dovoljeni ukrepi odvrčanja na takem odseku oziroma je bilo določeno, da se izvajanje prestavi na odsek, ki za prezimovanje teh ptic ni pomemben.

Vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave je bil dovoljen na dva načina:

- *Način št. 1* je gostitev odvrčalnih točk na začetku rečnih dolin z namenom preprečevanja dostopa kormoranov vanje ali vzpostavitev odvrčalnih točk na najbolj ogroženih delih vodotokov.
- *Način št. 2* je vzpostavitev odvrčalnih točk na celotnem območju vodotoka, kjer se izkaže, da je to potrebno (npr.: na mestu hranjenja, na mestu pogostega preletavanja, drstiščih rib).

5.2. Ujetje, vznemirjanje in začasen odvzem iz narave živih osebkov je dovoljeno na območju Republike Slovenije od 15. 8. 2008 do 31. 7. 2009 pod pogojem, da se ujete ptice po odvzemu biometričnih podatkov in vzorcev krvi ter kloakalnih in faringealnih brisov takoj izpusti.

5.3. Posedovanje mrtvega osebkov je dovoljeno pod pogojem, da se le-ta uporablja za izobraževalne in raziskovalne namene.

5.4. Zadrževanje v ujetništvu je dovoljeno do pogina osebkov, pod pogoji, da se:

- osebkov v ujetništvu zadržuje v ustreznih bivalnih razmerah in ob ustrezni oskrbi,
- osebkov označi na za to predpisan način.

6) pooblaščen organ in število podeljenih dovoljenj

6.1. Dovoljenje za odvzem iz narave je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje, kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, na podlagi strokovnega mnenja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave.

Dovoljenje je dobilo sto (100) upravljavcev lovišč (lovske družine, lovišča s posebnim namenom) in sedemindvajset (27) upravljavcev ribiških okolišev (ribiške družine, Zavod za ribištvo Slovenije).

6.2. Dovoljenje za ujetje, vznemirjanje in začasen odvzem iz narave živih osebkov zavarovanih vrst ptic je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje, kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, na podlagi strokovnega mnenja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. Dovoljenje je bilo izdano pravni osebi.

6.3. Dovoljenja za posedovanje mrtvih ptic (divji petelin, pegasta sova, navadna kanja, skobec, poljska jerebica, črna štoklja, mala uharica, lišček, navadna postovka, črna žolna, menišček, bela pastirica, kmečka lastovka, skalna lastovka, kovaček, siva penica, stržek, vrbja listnica, pinoža in rumenoglavi kraljiček) je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje, kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Dovoljenja so bila izdana pravni osebi.

6.4. Dovoljenja za zadrževanje živih ptic (prepelica, labod grbec, kavka in bela štoklja) v ujetništvu je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje, kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Dovoljenja so bila izdana fizičnim osebam.

7) izvedeni nadzorni ukrepi

7.1. Izvajalci ukrepov odstrela in vznemirjanja velikih kormoranov so dolžni 15 dni po izteku dovoljenja posredovati Agenciji Republike Slovenije za okolje poročilo o izvedenih ukrepih, ki vključuje naslednje podatke: ime in priimek izvajalca ukrepov, ime ribiške družine ali lovske družine, ime vodotoka, datum in čas plašenja, število opaženih velikih kormoranov, opis načina plašenja, rezultat plašenja in število ustreljenih velikih kormoranov. Sestavni del vsakega poročila mora biti tudi karta merila, ki ne sme biti manjše kot 1:50.000, iz katere bo mogoče razbrati lokacijo odvrčalnih točk. Hkrati je določeno, da se vodi evidenca dovoljenega odvzema iz narave tudi skladno s predpisi, ki urejajo lov.

Za nadzor izvajanja so zadolženi inšpektorji pristojni za divjad, inšpektorji pristojni za ohranjanje narave in naravovarstveni nadzorniki.

7.2. Stranka je dolžna dva meseca po izteku veljavnosti dovoljenja Agenciji Republike Slovenije za okolje posredovati poročilo, ki mora vsebovati seznam ujetih živali, ki vključuje naslednje podatke: vrsto živali, število živali, kraj (lokacijo) in datum ujetja živali ter način ujetja. Ob zaključku raziskave je stranka dolžna pripraviti končno poročilo z najpomembnejšimi ugotovitvami oziroma navesti objave in napovedi objav v strokovnih člankih.

Za nadzor izvajanja so zadolženi inšpektorji pristojni za divjad, inšpektorji pristojni za ohranjanje narave in naravovarstveni nadzorniki.

7.3. Stranka je dolžna Agencijo Republike Slovenije za okolje obvestiti o odstranitvi poginulega osebkoma iz svoje zbirke.

Za nadzor izvajanja so zadolženi inšpektorji pristojni za divjad, inšpektorji pristojni za ohranjanje narave in naravovarstveni nadzorniki.

7.4. Stranka je dolžna Agencijo Republike Slovenije za okolje obvestiti o poginu živali, ki jo zadržuje v ujetništvu.

Za nadzor izvajanja so zadolženi inšpektorji pristojni za divjad, inšpektorji pristojni za ohranjanje narave in naravovarstveni nadzorniki.